

ANALYYSI

Eurooppalaisten pankkien muuttuvat liiketoimintamallit

19.10.2016 – Analyysi – Rahoitusvakaus

Teemu Heinilä

Lauri Jantunen
Tietostrategiapäällikkö

Kimmo Koskinen
Neuvonantaja

Ville Strandman

Ville Voutilainen
Vanhempi datatiede-ekonomisti

Millaisia muutoksia eurooppalaisten pankkien liiketoimintamalleissa on ollut vuosien 2010 ja 2015 välillä? Näyttää siltä, että pankit ovat selkeästi keskittyneet ydinliiketoimintaansa ja omiin vahvuusalueisiinsa. Muutosta ovat pääasiallisesta ajaneet sääätely, kulujen karsinta ja digitalisaatio. Alla esitelty analyysi perustuu pankkien julkaisemiin tunnuslukuihin ja vuosiraporteissa annettuihin lausuntoihin.

Tässä artikkelissa esitetyt mielipiteet ovat kirjoittajien omia eivätkä välttämättä edusta Suomen Pankin näkemystä.

Finanssikriisistä toipuva pankkisektori hakee suuntaa

Perinteisesti pankkitoiminta on perustunut talletusten keräämiseen ja luottojen myöntämiseen. Tällaisessa klassisessa toimintamallissa pankin tulos riippui talletuksille maksettavan ja antolainauksesta veloitettavan koron erotuksesta. Finanssialan tuoteinnovaatioiden kautta pankkitoiminta on kuitenkin monimutkaistunut huomattavasti alkua ajoista.

Modernille pankkisektorille tyypillisiä piirteitä ovat erikoistuminen ja keskittyminen valikoituihin pankkitoiminnan osa-alueisiin, kuten esimerkiksi vähittäispankkitoimintaan tai liikepankkitoimintaan. Pankit tarjoavat nykyään asiakkailleen peruspalveluiden kuten talletustilien lisäksi myös monimutkaisempia palvelukokonaisuuksia, jotka vaihtelevat asiakkaasta riippuen strukturoiduista rahoitusratkaisuksista ja valuuttajohdannaisista erilaisiin mobiilipalveluihin.

Finanssikriisiä edeltänyttä aikaa leimasi erityisesti Yhdysvalloissa siirtyminen kohti arvopapereistettua toimintamallia (originate-to-distribute), jossa pankit jälleenmyivät luottojen kassavirtoja vakuudellisin arvopapereina. Tätä ajanjaksoa voisi kuvailla suurten volyymien ja ylisuurien tuottojen aikana, jolloin pankkien tulosta vahvistettiin lisäämällä velkapääoman osuutta suhteessa osakepääomaan halvalla rahoituksella ja joissain tapauksissa myös korkeammalla riskiprofiililla. Esimerkiksi Thompson Reuters ja McKinsey Panorama arvioivat, että globaalisti pankkien oman pääoman tuotto oli vuonna 2006 parhaimmillaan 17,4 prosenttia.

Liiallisen velkapääoman käytön ja erityisesti asuntomarkkinoille keskittyneiden riskiprofiilien seurauksena puhjennut finanssikriisi lopputulemana vuonna 2008 oman pääoman tuotto romahti 4,9 prosenttiin. Luku on sittemmin vakiintunut 9,5 prosentin tasolle, mutta hajonta pankkien kesken on suurta.

Pankkisektorin kannattavuuden ja ylipäättään pankkitoiminnan haasteita voidaan havainnollistaa vertaamalla pankkitoimialakohtaisen Stoxx 600 -indeksin kehitystä Stoxx 600 -yleisindeksiin. Siinä missä Stoxx 600 -indeksi on lähellä viiden vuoden huippulukemia, on pankkitoimialakohtainen indeksi vahvasti pakkasella. Kannattavuuden muutoksen taustalla ei kuitenkaan ole yhtä suurta yksittäistä selittäjää, vaan muutos voidaan nähdä useamman osatekijän summana, joita käsittelemme tässä artikkelissa.

Tätä analyysiä varten on tutkittu 29 finanssijärjestelmän kannalta merkittäväksi luokiteltua eurooppalaista toimijaa (katso taulukko). Tutkimus perustuu julkiseen markkinadataan, sekä pankkien julkaisemiin vuosiraportteihin ja niissä esitettyihin arvioihin.

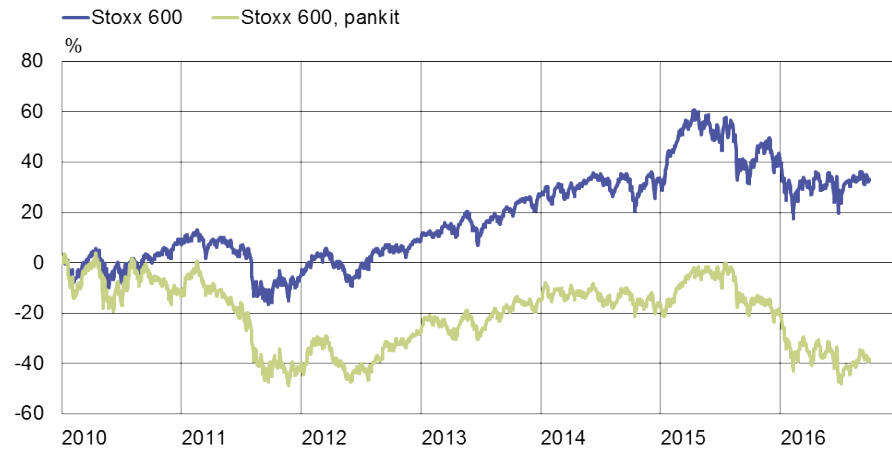
Taulukko.

Pankkiotos

Nimi	Lyhenne
Banca Monte dei P.S.	BMPS
Banco Bilbao Vizcaya Argentaria	BBVA
Banco Santander	SAN
Barclay's	BARC
BNP Paribas	BNP
Commerzbank	COM
Crédit Agricole Group	CAG
Danske Bank	DAN
Deutsche Bank	DB
Deutsche Zentral-Genossenschaftsbank	DZB
Erste Bank	EB
Groupe BPCE	BPCE
HSBC	HSBC
ING	ING
Intesa	INT
KBC Group	KBC
Landesbank Baden-Württemberg	LBBW
Lloyds Banking Group	LBG
Nordea Bank	NORD
Rabobank Group	RABO
Raiffensen Zentralbank Österreich	RZO
Royal Bank of Scotland	RBS
Skandinaviska Enskilda Banken	SEB
Société Générale	SOCG
Standard Chartered	STAN
Swedbank	SWED
Svenska Handelsbank	HAND
Unicredit	UNI
Unione di Banche Italiane	UBI

Kuvio 1

Toimialakohtainen indeksi on jäänyt yleisindeksin kehityksestä jälkeen

Lähde: Bloomberg.

30.09.2016

eurojatalous.fi

Säätelyn kasvava merkitys liiketoiminnalle

Finanssikriisin jälkimainingeissa säätelijät Euroopassa ja muualla maailmassa ottivat käyttöönsä laajan sarjan uusia säädöksiä, joiden tarkoituksena oli estää finanssikriisin toistuminen. Esimerkiksi Baselin komitea on toiminut tällaisten pankkisäädösten kehitysfoorumina ja komitean suosituksilla on suuri merkitys kansallisen säätelyn kannalta. Nk. Basel I, II ja III -säädökset ovat määritelleet pääoma- ja likviditeettivaatimuksia, joiden tarkoitus on lisätä pankkien stressinsietokykyä.

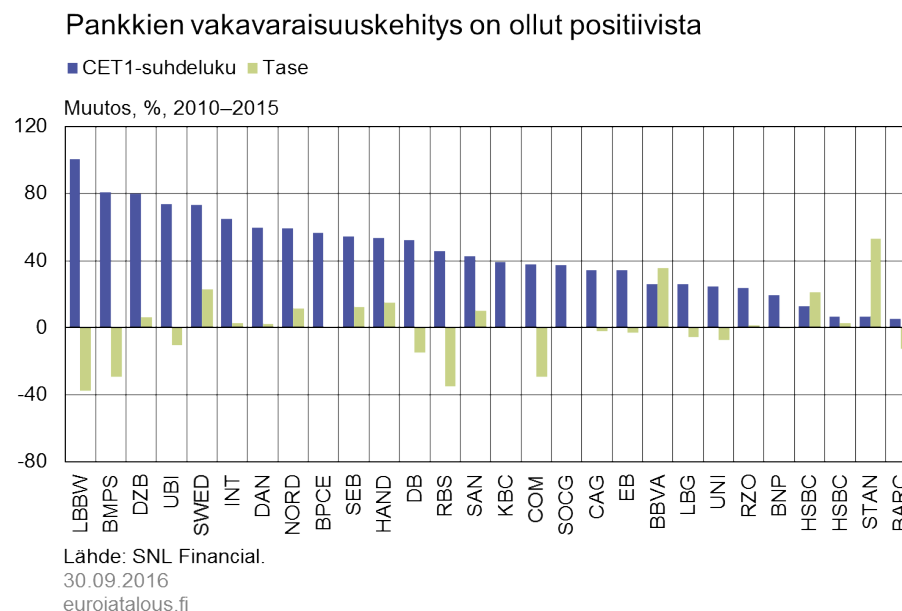
Kasvava säätely yhdistettynä kilpailuun ja heikkoihin makrotaloudellisiin olosuhteisiin on kuitenkin tarkoittanut sitä, että jotkut pankkien aikaisemmin harjoittamista liiketoiminnoista kuten arvopaperikaupankäynti ovat muuttuneet huomattavasti kalliimmiksi ja jopa kannattamattomiksi. Nämä muutokset liiketoiminnan ehdoissa ja olosuhteissa ovat olleet yksi olennainen syy siihen, että pankkien liiketoiminnassa on viime vuosina tapahtunut paluuta klassisen pankkitoiminnan pariin. Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) pankkikyselyssä näkyikin, että vähittäispankkitoiminta esiintyy useimmiten mainittuna liiketoimintasegmenttinä, jolle pankit suunnittelevat lisäpanostamista.

Pankkien riskinsietokyvyn kannalta on kuitenkin positiivista, että lisääntyneen säätelyn seurauksena vakavaraisuussuhdeluvut ovat hyvässä kasvussa. Euroopan pankit ovat finanssikriisin jäljiltä järjestelleet uudelleen taseitaan ja vahvistaneet vakavaraisuuttaan sopeuttaakseen toimintojaan vastaamaan kiristynyttä säätelyä sekä muuttunutta toimintaympäristöä.

Vakavaraisuussäätelyllä on ollut eittämättä merkittävä rooli kehityksessä. Euroopassa tätä kehitystä on ohjailnut pääosin Basel III / CRD IV -vakavaraisuuskehikko, johon pankit ovat varautuneet asteittain viime vuosina. Pankkisektorin aggregaattidatasta yhteenlaskettu vakavaraisuussuhde ensisijaisella pääomalla (Tier1) oli 16,2 prosenttia

2015 kolmannella neljänneksellä, kun se vielä vuonna 2010 oli 13,5 prosenttia. Vakavaraisuuden kohentuminen on kuitenkin toteutettu eri tavoin eri maissa. Vakavaraisuus on parantunut muun muassa kasvattamalla omaa pääomaa ja supistamalla riskipainotettuja saatavia.

Kuvio 2

Omaisuserien laatu on silti edelleen ongelma joillakin toimijoilla. Puolet pankeista kuitenkin odottaa Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) kyselyn mukaan asteittaista taseen laadun paranemista. EBA on ilmaissut huolensa siitä, että pankkien huono tulokunto saattaa toimia esteenä pankkien halulle ja kyvylle ryhtyä purkamaan järjestämättömien lainojen varastoa. Vahva tase helpottaa näiden tuottamattomien omaisuserien alaskirjauksia, jolloin järjestämättömien lainojen määrät pysyvät hallinnassa. Heikolla taseella on huomattavasti pienempi pelivara suuriin alaskirjauksiin ja toimintojen kehittämiseen yleensä (esimerkiksi juuri ICT-investointeihin).

Tarkasteltujen pankkien vuosiraporteissa on usein mainittu sääntely ja sen kasvava merkitys liiketoiminnan kannalta. Epävarmuus sääntelyn tulevasta kehityksestä ja mahdollisista lisävaatimuksista sekä sääntelyn kasvavat resurssivaatimukset olivat pankkien mielestä selkeä rasite tuloksenteokkyvylle. Erityisen vaativaksi sääntely on koettu brittiläisten pankkien keskuudessa, sillä brittipankit joutuvat nk. Vicker's-selvityksen mukaan ratifioitun "Ring Fencing" -lain myötä eriyttämään vähittäispankkitoiminnot investointipankki- ja kaupankäyntitoiminnoista vuoden 2019 alkuun mennessä. Englannin keskuspankki on arvioinut tämän kasvattavan yksittäisten toimijoiden operatiivisia kustannuksia vuositasolla noin 3 prosenttia.^[1]

EBA:n kyselyssä sääntely heijastuu pankkien yhdistymistavoitteisiin rajoittavasti. Pankkitoiminnan kompleksisuus voi nostaa sääntelyn kustannuksia huomattavasti,

1. Iso-Britannian EU-jäsenyyssäänestyksen tuloksenseurauksena Englannin keskuspankki (BoE) leikkasi muuttuvan pääomapuskurin (counter cyclical capital buffer rate) 0.5 prosentista nollaan. Elokuussa BoE päätti lisäksi laskea ohjaukorkoan ja laajensi arvopapereiden osto-ohjelmaansa.

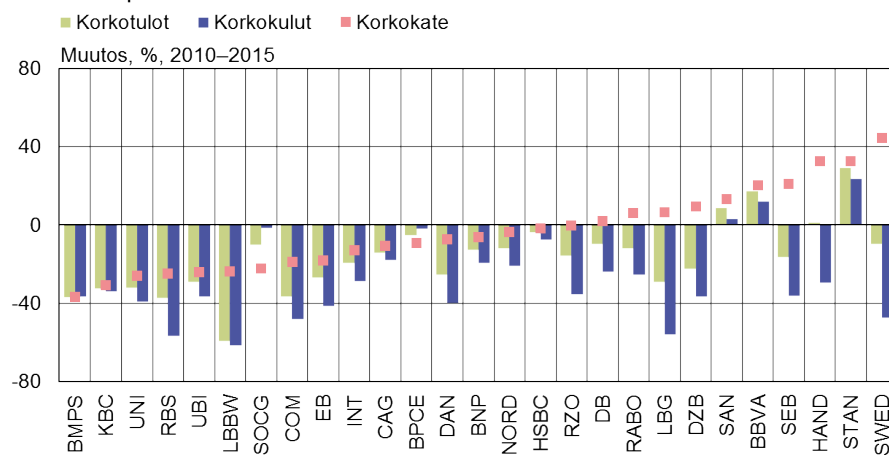
jolloin saavutettavat synergia- ja skaalaedut voivat jäädä vähäisiksi tai jopa negatiivisiksi (katso myös "[Is Europe Overbanked?](#)", ESRB, 2014). EBA:n kyselyn perusteella ei siten ole aiheellista odottaa suuria konsolidaatiouutisia lähiaikoina. Tarkastellun joukon ainoana poikkeuksena on DZ Bankin yhdistyminen WGZ Bankin kanssa.

Kevyt rahapolitiikka muuttaa toimintaolosuhteita

Heikko makrotaloudellinen kokonaiskuva asettaa rajoitteita sille, kuinka kannattavaa luotto- ja talletustoiminta voi olla. Kevyt rahapolitiikka nimittäin merkitsee sitä, että pankit joutuvat kamppailemaan laskevien korkotulojen kanssa ohjauskorkojen laskiessa paikoin jopa negatiivisiksi. Pankeilla on tietysti mahdollisuus pyrkiä muuttamaan liiketoiminnan tulodynamiikkaa esimerkiksi palkkiokeskeisemmäksi tai panostamalla korkeampikatteiseen liiketoimintaan, mutta alan koveneva kilpailu asettaa rajoitteita tällaisille mahdollisuuksille. Yhden pankin on esimerkiksi vaikeaa alkaa laskuttamaan palveluista, jos kilpailijat tarjoavat identtisiä palveluita huomattavasti halvemmalla tai jopa maksutta.

Kuvio 3

Kevyt rahapolitiikka asettaa pankkien korkokatteelle laskupaineita

Lähde: SNL Financial.
30.09.2016
eurojatalous.fi

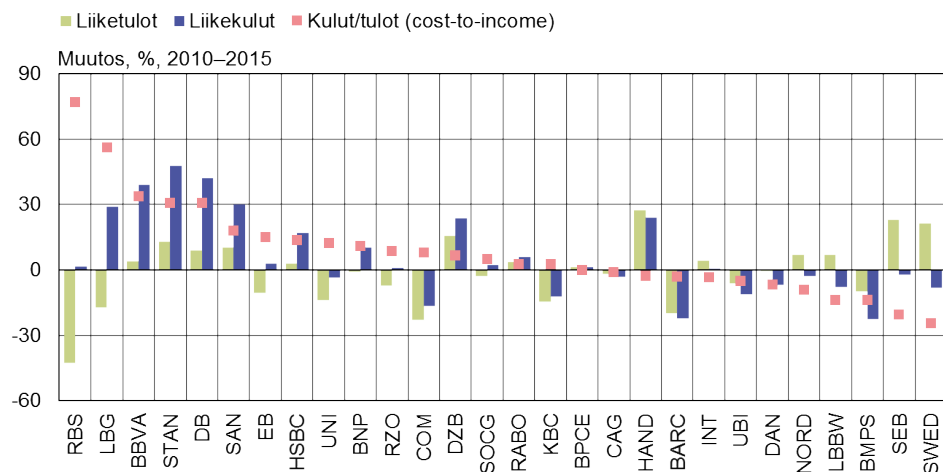
Koveneva kilpailu ei ole ainoastaan vakiintuneiden toimijoiden aloitteiden seurausta, vaan ilmeisesti myös alalle pyrkivien finanssialan teknologiayritysten (ns. fintech-yritysten) toimeenpanemaa muutosta. Fintech-yritykset ovatkin erityisen kiinnostuneita juuri niistä markkinasegmenteistä, joilla on mahdollista ansaita hyviä tuottoja. Tällainen tuote-, asiakas- ja sektorikilpailu saattaa asettaa entistä enemmän paineita pankkien marginaaleihin, sillä pienen markkinakokonsa ja ketterän organisaationsa ansiosta fintech-yritykset myös usein pystyvät toimimaan pienemmällä kustannusrakenteella ja reagoimaan muutoksiin nopeammin kuin raskaaseen organisaatorakenteeseen, vanhentuneisiin ICT-järjestelmiin ja sääntelyyn sidotut perinteiset pankkitoimijat. On todennäköistä, että koveneva kilpailu ei ainakaan tule parantamaan eurooppalaisten pankkien tuloksentekokykyä, joka on useassa arvioissa todettu heikommaksi kuin esimerkiksi amerikkalaisilla kilpakumppaneilla.

Käytännössä muuttuneet toimintaolosuhteet ovat ajaneet pankit hakemaan välittömiä hyötyjä toimintakustannusten leikkauksilla ja tiukalla kulukuurilla. EBA:n kyselyssä käy ilmi, että 80 prosenttia pankeista pyrkii leikkaamaan kustannuksiaan henkilöstövähennyksillä. Tämä heijastuu hyvin tunnusluvuissa, joissa henkilöstön vähennykset olivat keskimääräisesti 13 prosenttia. Tämä ei kuitenkaan suoraan heijastunut pankkien liikekustannuksissa, jotka olivat nousseet tarkasteluajanjaksolla kymmenyksen.

Ainoastaan kaksi pankkia oli onnistunut laskemaan liikekulujaan henkilöstöleikkauksia enemmän. Kulujen korkea taso suhteessa tuloihin (cost-to-income) näytti olevan erityisenä ongelmana muutamalla toimijalla. Näillä pankeilla kulut suhteessa tuloihin ylittivät 80 prosenttia. Tehokkaimpia pankkeja olivat otoksen ruotsalaiset pankit. Näillä toimijoilla kulujen suhde tuloihin jäi alle 50 prosentin. Keskiarvo asettuu 64 prosentin tasolle. Huomion arvoista on kuitenkin se, että ainoastaan 11 pankkia oli onnistunut laskemaan kustannusten suhdetta tuloihin vuosien 2010–2015 välillä.

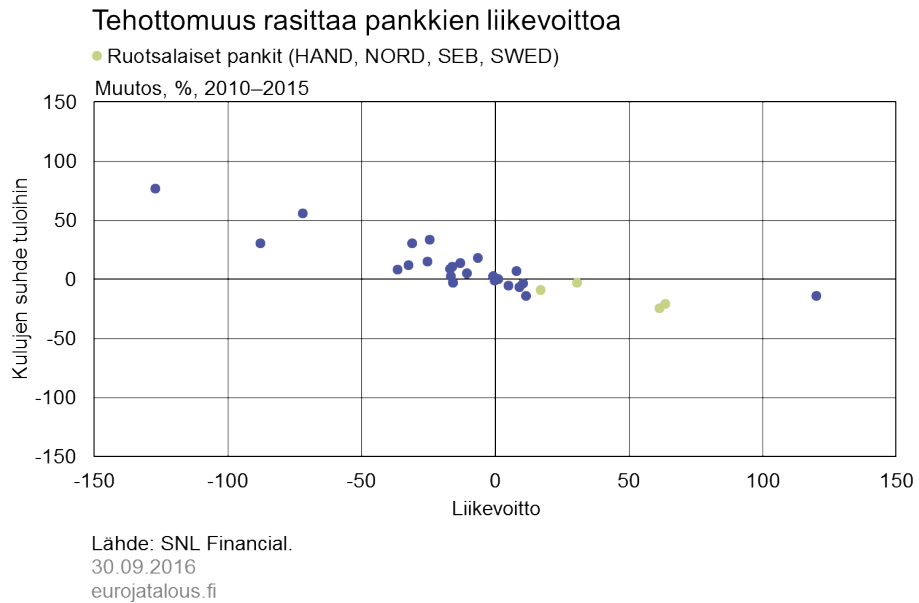
Kuvio 4

Pankkien tulot ovat pääosin laskussa ja kulut kasvussa

Lähde: SNL Financial.
30.09.2016
eurojalous.fi

Kuvio 5

Kohti keskitetymppää toimintamallia

Tämä yleiskehitys kohti kulurakenteen virtaviivaistamista näkyy myös analysoitujen pankkien liiketoimintamalleissa. Liiketoimintaa keskitetään kohti omaa erityisosaamista ja ydinmarkkinoita. Vahvoina trendeinä näkyvät tuottamattomien yksiköiden myynnit tai alaskirjaukset ja liiketoiminnan keskittäminen niille markkinoille tai segmenteille, joilla toimijoilla on ollut jo entuudestaan skaalaetuja ja/tai markkinavoimaa. Tämä on myös tarkoittanut monessa tapauksessa sitä, että fokus siirretään pois monimutkaisista kansainvälisistä finanssitransaktioista kohti perinteisempää pankkitoimintaa.

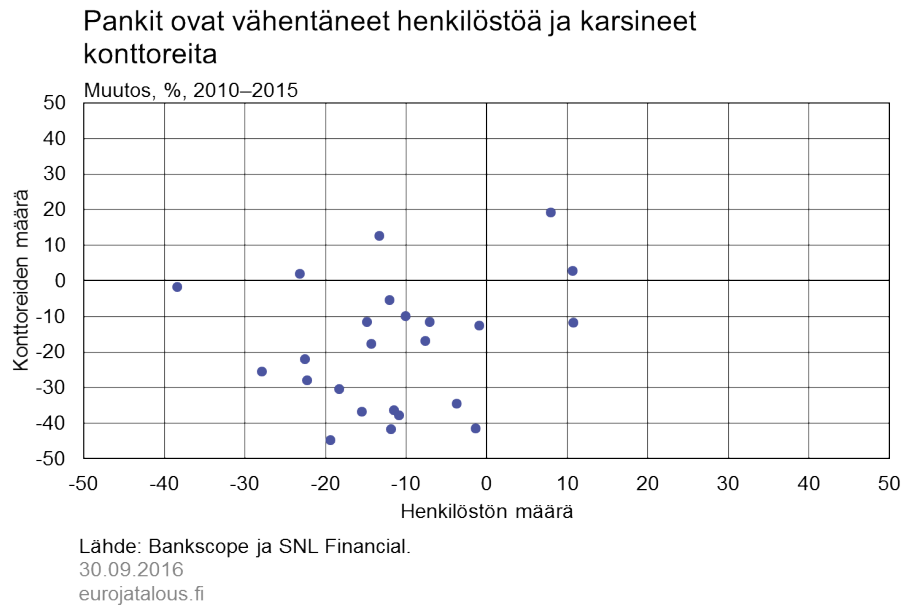
Muutos on kiihtynyt viime vuosien aikana. Pankkien strategialinjauksissa ja sijoittajaviestinnän äänensävyssä on havaittavissa selkeä muutos, vaikka vielä 2010–2012 välillä jotkut pankit näkivät tilanteensa varsin positiivisessa valossa eivätkä siten nähneet syytä muuttaa toimintamallejaan.

Vuosiraporttien strategialinjauksessa puhutaan usein asiakaskeskeisemmästä toiminnasta, mutta mitään selkeää ja yhteneväistä mittaria tälle on vaikea määrätä, sillä tämän kokemuksen määritelmä tuntuu vaihtelevan pankista toiseen. Pienemmillä toimijoilla tämä on saattanut merkitä joidenkin toimipisteiden ja palveluiden karsimista tai aikaisempaa suurempaa fokusta johonkin tiettyyn asiakassegmenttiin, mutta suuremmilla pankeilla tämä on voinut tarkoittaa liiketoimintayksiköiden myymistä tai vetäytymistä kokonaisilta mantereilta.

Ruotsalaiset pankit ovat pieniä poikkeuksia lukuun ottamatta olleet hyvin päättäväisiä linjauksissaan ja karsineet muita toimijoita rohkeammin konttoriverkostoaan. Osittain tätä trendiä selittää ulkomaisten toimintojen lakkauttaminen, mutta motiivia voidaan luultavasti myös perustella asiakkaiden siirtymisellä yhä suuremmissa määrin digitaalisten palveluiden pariin. Otoksesta löytyy myös poikkeuksia. Muutamat pankit ovat esimerkiksi jatkaneet konttoriverkkonsa laajentamista vaikeista olosuhteista

huolimatta.

Kuvio 6

Pankkisektorin aggregaattidatassa trendi kohti keskitetymppää toimintamallia heijastuu myös euroalueen pankkien rajat ylittävän ns. cross-border-toiminnan supistumisena. Kehitys indikoi osaltaan etenkin pankkien välisten ns. interbank-rahamarkkinan voimakasta supistumista ja konsernin sisäisten rahaliikkeiden vähentymistä. Euroalueen pankkien välinen interbank-lainojen määrä oli vuoden 2016 ensimmäisellä kvartaalilla edelleen yli 27 prosenttia alemmalla tasolla kuin vuoden 2008 lopussa. Lisäksi euroalueen interbank-lainat muilta EU-pankeilta ovat laskeneet vielä enemmän, peräti 38 prosenttia, mikä luultavasti johtuu siitä, että pääomavaatimukset vakuudettomille lainoille ovat korkeammat kuin vakuudellisille. Sen sijaan sivuliike/tytärankkitoiminta ja rajat ylittävä luotonanto yleisölle ovat reagoineet kriisiin selvästi vähemmän.

Globaalin pankkitoiminnan voi ennakoida pienenevän edelleen pankkien yksinkertaistaessa toimintojaan ja investointipankkitoiminnan supistuessa. Pankkitoimintojen keskittymisen voimakkuudesta kertoo Morgan Stanleyn arvio siitä, että 32 prosenttia globaalista pankkitulosta muodostuu viiden suurimman pankin toimesta vain muutamilla kansainvälisillä avainpaikoilla (2007 luku oli 24 prosenttia).

On huomattavaa, että pankeilla on hyvin erilainen suhtautuminen toiminnan hajauttamiseen. Siinä missä jotkut toimijat erityisesti painottivat haluaan vähentää portfolionsa hajautusta, niin toiset toimijat näkivät liiketoiminnan hajautuksen olevan organisaation tukijalka, joka ei ainoastaan toimi kilpailuetuna, mutta joka myös suojaa tuloksenteekokykyä talouden sykleiltä ja maantieteellisiltä riskeiltä.

Digitalisaatio avainasemassa

Tarkasteluotoksen pankeilla oli selkeä viesti siitä, että tulostuloksen ajurina odotetaan toimivan digitalisaation tuoma kustannustehokkuus. Digitalisaatiolla tarkoitetaan tässä

tapauksessa yleensä teknologian ja prosessien automaation tuomia hyötyjä, kuten itsepalveluna toimivan mobiilipankkitoiminnan tai organisaation rakenteen virtaviivaistamisen myötä syntyviä säästöjä.

Digitalisaatio voi tarjota erinomaisia tilaisuuksia parantaa organisaation toimintaa ja kehittää asiakaskokemusta, mutta nämä vaativat investointeja ja hyvin spesifistä osaamista organisaatiossa. Näin ollen ei ole itsestään selvää, että digitalisaatio heijastuu välittömästi pankkien kulurakenteen kohentumisena.

Digitalisaatio on myös vahvasti esillä EBA:n kyselyssä. 80 prosenttia vastaajista näkee panostavansa lisää ICT-investointeihin, mikä näkyy siinä, että tarkasteluajanjaksolla ICT-investoinnit ovat kasvaneet noin kymmenyksen. Digitalisaatiotrendin voimakkuudesta kertoo se, että siinä missä vielä vuonna 2010 vain harvalla oli vahvaa ICT-strategiaa, niin viimeistään vuonna 2013 kaikilla toimijoilla oli uudet ICT-tavoitteet selvillä.

Eroja toimijoiden välillä on silti vaikea arvioida, sillä pankit ovat valinneet hyvin erilaisia lähestymistapoja kovin erilaisiin ongelmiin, jotka kaikki usein määritellään digitalisaation alle. Yksi lähestymistapa on panostaa esimerkiksi tietomassojen käsittelyyn tai pilvipalveluiden infrastruktuuriin yritysostoilla. Useimmin ICT-investoinneilla pyritään kuitenkin hyvin selkeisiin tavoitteisiin organisaation palveluportfolion näkökulmasta. Tällöin investoinneilla pyritään hakemaan konkreettista tehokkuutta esimerkiksi järjestelmien optimoinnin kautta tai kehittämällä mobiilikäyttöliittymiä olemassa oleville palveluille.

ICT-investoinnit vaativat kuitenkin paljon osaamista ja jotkut toimijat ovatkin tehneet strategisen päätöksen ulkoistaa ICT-palvelut kokonaisuudessaan kolmansille osapuolille, mikä heijastuu suurina kasvulukuina ICT-investoinneissa. Pitkällä aikavälillä ulkoistaminen voi kuitenkin tehostaa pankkitoimijan kykyä vastata muuttuviin olosuhteisiin.

Tulevaisuuden haasteet

Tuloskunnon kannalta on positiivista huomata, että pankkien taseissa ja lainojen volyymeissa on näkyvissä kasvua. Tämä on luultavasti asteittain paranevien makrotaloudellisten olosuhteiden, mutta myös kevyen rahapolitiikan ansiota. On ehkä aikaista tehdä tästä johtopäätöksiä, mutta näyttäisi siltä, että pankkisektoria pitkään vaivannut tasesopeutus on vaihtamassa suuntaa.

EBA:n kyselystä käy ilmi, että toimijat ovat yleisesti ottaen ilmeisen halukkaita lisäämään lainatoimintaansa, mutta suhtautuvat varauksellisemmin taseiden jatkuvaan kasvattamiseen. Erityisen paljon vastaajat odottavat volyymin kasvua pienten ja keskisuurten yritysten sektorilla.

Euroopan sirpaleinen pankkisektori näyttää olevan hyvin sitoutunut tehostamaan toimintaansa myös jatkossa. Artikkelia kirjoittaessa useat eurooppalaiset pankit ovat ilmoittaneet huomattavista lisäleikkauksista henkilöstöönsä resurssien kohdentuessa yhä kasvavassa määrin digitalisaatioon.

Finanssitekniikan ja fintech-yritysten vaikutukset pankkitoimialaan ovat vielä epäselvät. Esimerkiksi lohkoketjuteknologiaan (blockchain) perustuvat hajautetut pankkitoimiratkaisut, P2P-vertaislauttoiminta ja tekoälyn perustuva bottitekniologia tarjoavat joidenkin tutkimusten mukaan huomattavia mahdollisuuksia automaatiolle ja kustannussäästöille pankkitoiminnoissa, mutta ei ole varmaa siitä kenelle nämä hyödyt lopulta päätyvät. Selvää kuitenkin on, että fintech on kannustanut pankkeja investoimaan teknologiaan ja uusimaan yrityskulttuuriaan proaktiivisemmaksi.

Tätä positiivista viettä varjostaa kuitenkin Brexit-äänestyksen tulos. Barclay's on laskenut, että markkinoilta katosi 200 miljardia euroa pankkien pörssi-arvosta äänestystä seuranneina päivinä. Äänestyksen lopulliset vaikutukset ovat vielä epäselvät, mutta analyytikot arvioivat, että merkittävimmät makrotaloudelliset vaikutukset tulevat kohdistumaan Ison-Britannian omiin pankkeihin. Pohjoismaisten pankkien nähdään olevan parhaiten suojassa Brexitin vaikutuksilta.

Suurin yksittäinen kysymysmerkki pankkisektorin kannalta on kuitenkin ns. Europassin tulevaisuus. Europassi on mahdollistanut arvopapereiden kaupankäynnin ja tarjoamisen suurelle yleisölle missä tahansa jäsenvaltiossa, jos toimija on lainmukaisesti rekisteröinyt tuotteensa tai palvelunsa yhdessä jäsenvaltiossa.

Epävarmuudet Brexit-neuvotteluiden tulesta ja finanssiorganisaatioiden mahdollisuuksista tarjota tuotteitaan kaupaksi muissa jäsenvaltioissa myös tulevaisuudessa saattavat johtaa siihen, että toimijat joutuvat uudelleen arvioimaan toiminnoille rekisteröityä tukikohtaa. Tällaisen uudelleenarvioinnin tuloksena voi syntyä tarve toimintojen siirtoon sellaiselle alueelle, joka mahdollistaa toiminnan koko Euroopan alueella. Toistaiseksi finanssiorganisaatiot ovat suurilta osin vain spekulointeja tällaisilla suunnitelmilla, mutta toteutuessaan toimintojen osittaisesta tai kokonaan siirtämisestä voi muodostua ylimääräinen rasite finanssitoimijoiden kustannusrakenteelle.

Lähteet

CEPS (2016). Banking Business Models Monitor 2015.

EBA (2016). Risk Assessment of the European Banking System.

ECB (2015). Financial Stability Review.

ESRB (2014). Is Europe Overbanked.

McKinsey (2016). Global Banking Annual Review 2015.

Avainsanat

sääntely, kannattavuus, kustannustehokkuus, kansainvälinen pankkitoiminta, liiketoimintamalli